

УДК 328.126 (477)..001895

Баскакова Ю. В.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при Президентові України

ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАРЛАМЕНТУ

Розглядаються особливості форм здійснення діяльності комітетами Верховної Ради України в забезпеченні функціонування законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму.

Ключові слова: *парламентський процес, суб'єкти законодавчої ініціативи, законодавчий орган влади, парламентська діяльність, парламентський контроль, нормативно — правове визначення, громадянське суспільство.*

Наразі прогресивний розвиток держави є неможливим без таких фундаментальних доктрин, як права та свободи людини, громадянське суспільство, правова держава, розподіл влади. До таких важливих доктрин також відноситься й парламентаризм. Система будь-якої сучасної демократичної держави не може існувати без інститутів парламенту, омбудсмену, органів місцевого самоврядування, конституційного суду, судів загальної юрисдикції, виборів, референдумів і т. п.

Особливо актуальною сьогодні, як для науки політології, так і для практики, є проблема форм здійснення діяльності комітетами Верховної Ради України в забезпеченні функціонування законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму.

Згідно з Конституцією державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову відповідно до ст. 6 Конституції України. В основному законі ст. 75 визначено, що єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент — Верховна Рада України. Оскільки носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в державі є народ, а народ може здійснювати владу безпосередньо і через органи державної влади, діяльність парламенту є формою опосередкованого управління народом державою [1].

Верховна Рада України складається з 450 народних депутатів, яких обирають на основі загального, рівного і прямого виборчого права таємним голосуванням терміном на п'ять років, працюють на постійній основі.

Згідно зі ст. 3 Закону України «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992 № 2790-ХІІ зазначені вимоги несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, а саме: народний депутат не має права бути членом Кабінету Міністрів України, керівником центрального органу виконавчої влади; мати інший представницький мандат чи одночасно бути на державній службі; обіймати посаду міського, сільського, селищного голови; займатися будь-якою, крім депутатської, оплачуваною роботою, за винятком викладацької, наукової та творчої діяльності, а також медичної практики у вільний від виконання обов'язків народного депутата час; залучатись як експерт органами у кримінальному провадженні, а також займатися адвокатською діяльністю; 6) входити до складу керівництва, правління чи ради підприємства, установи, організації, що має на меті одержання прибутку [2].

Згідно зі ст. 6 вищезазначеного Закону закріплені форми здійснення діяльності народного депутата України у Верховній Раді України і зазначено, що народний депутат у порядку, встановленому законом: 1) бере участь у засіданнях Верховної Ради України; 2) бере участь у роботі депутатських фракцій (груп); 3) бере участь у роботі комітетів, тимчасових спеціальних комісій, тимчасових слідчих комісій, утворених Верховною Радою України; 4) виконує доручення Верховної Ради України та її органів; 5) бере участь у роботі над законопроектами, іншими актами Верховної Ради України; 6) бере участь у парламентських слуханнях; 7) звертається із депутатським запитом або депутатським зверненням до Президента України, органів Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності у порядку, передбаченому цим Законом і законом про регламент Верховної Ради України.

Аналізуючи вищезазначене можна зазначити, що парламент є уособленням частини державної інституції, а саме є однією із гілок влади, які в сукупності являють собою організацію державної влади.

Інститут парламентаризму є ключовим елементом сучасних політичних систем: ступінь демократизації суспільства залежить від рівня

наукового осмислення сутності парламентаризму, його впровадження в політичну практику держави. Інтерес до проблем функціонування інституту парламентаризму у вітчизняній науці державного управління викликаний процесами, що відбуваються в українському суспільстві.

Явище парламентаризму притаманне будь-якій країні з більш-менш розвиненою демократією. Неможливо собі уявити жоден демократичний устрій без існування й повноцінної діяльності в державі парламенту. За своєю суттю парламентаризм пов'язаний із суспільно-політичним розвитком і вдосконалюється одночасно з цим розвитком.

Парламентаризм як політична категорія дуже складне, багатомірне явище. При визначенні парламентаризму як предмету дослідження виникає ряд проблем методологічного характеру. Незважаючи на те, що останнім часом політологи часто використовують поняття «парламентаризм», проте, у відношенні його змістовної характеристики залишається багато проблемних питань. Періодично, коли ускладнюється політична ситуація в державі та суспільстві, проблема створення або реформування реальної представницької установи стає одним з ключових моментів в реформуванні державного механізму. Саме парламент втілює в собі той форум громадської думки, на якому може бути прийнято консенсусне рішення, що влаштовує всі сторони конкурентного політичного процесу. Завдяки такому представницькому характеру ідея парламентаризму знаходить свою підтримку серед населення.

Парламент України є основною владною структурою держави, що може протистояти виконавчій владі у її прагненні отримати якомога більше прав для реалізації владних повноважень. Будь-який дисбаланс у протистоянні цих двох владних гілок завжди несе у собі елемент загрози для демократії. На протязі багатьох століть знані світові філософи, політологи та соціологи, працюючи над теоретичними засадами побудови демократичного суспільства, намагалися врахувати всі можливі прояви негативних рис характеру людей, які стоять за владним кермом, аби створити такі умови, за яких неконтрольовані дії владних осіб були б неможливими.

Дослідження особливостей партійного розвитку України в умовах парламентаризму передбачає проведення системного (комплексного) та структурно-функціонального аналізу ролі партійного чинника в структурі владних відносин, оскільки державно-управлінські рішення безпосередньо стосуються визначення пріоритетів політики та виділення необхідних для їх реалізації ресурсів. Ґрунтовний аналіз зарубіжної та вітчизняної практики утворення і функціонування партій в умовах

парламентаризму, створення за їх участі парламентсько-урядових коаліцій сприятиме подальшим дослідженням цієї проблематики в контексті визначення найбільш сприятливих умов та дієвих факторів партійно-політичного структурування суспільства, забезпечення його стабільності, вдосконалення демократичних засад взаємодії гілок влади.

Верховна Рада як орган державної влади, покликана забезпечувати діяльність держави шляхом своєї парламентської діяльності. Державні органи призначаються саме для безпосереднього здійснення державної влади, для цього вони наділяються повноваженнями державно-владного характеру, керують державою, соціальними процесами та суспільними справами. Отже, діяльність Верховної Ради є діяльністю державно-владного органу, що за своїм характером є формою опосередкування діяльності держави.

Аналіз наукової літератури свідчить, що проблеми становлення парламентаризму, суб'єктів парламентської діяльності та забезпечення механізмів фракційної стабільності парламенту досліджувалися вченими країн Заходу. Серед них варто виділити Г. Адамса, Р. Арона, П. Бурдье, Р. Даля, Ж.-М. Денкена, М. Догана, М. Дюверже, А. Лейпхарта, Р. Міхельса, Р.-Ж. Шварценберга.

Науково-теоретичною базою є праці вітчизняних і зарубіжних вчених в галузях державного управління, політології та права. Зокрема: С. Бабія, Е. Базовкіна, М. Білецького, М. Погребинського, А. Білоуса, К. Богомаза, В. Якушика, Н. Гаєву, О. Гараня, В. Журавського, В. Горбатенка, І. Калмакана, О. Брищенка, М. Кириченка, А. Колодій, О. Корнієвського, В. Костицького, Т. Кузьо, В. Литвина, І. Музику, Ф. Рудича, М. Примуша, А. Слюсаренка, М. Томенка, Ю. Шведа, Г. Шморгуна, В. Яблонського, які акцентують увагу на взаємозв'язку фракційної стабільності парламенту України із ефективною діяльністю суб'єктів парламентської діяльності та державного управління.

Конституційно-правовою основою становлення парламентаризму, забезпечення діяльності суб'єктів парламентської діяльності та державного управління є наступні нормативно-правові джерела: Конституція України 28.06.1996 № 254к/96-ВР [1], закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року N 2790-ХІІ [2], закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 року № 1861-VI [3], закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР [4], закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-ІІІ [5], закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 року № 4061-VI [6], Положення

про Апарат Верховної Ради України, затверджене Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 25 серпня 2011 р. № 769 [7].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Серед невіршених частин загальної проблеми все ще залишається потреба в дослідженні форм здійснення діяльності комітетами Верховної Ради України в забезпеченні функціонування законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму.

Мета статті—дослідити форми здійснення діяльності комітетами Верховної Ради України в забезпеченні функціонування законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму.

Унікальність парламенту як політичного інституту полягає в його ролі посередника між суспільством і органами виконавчої влади; системи, у якій формується владна воля нації на основі представництва структурованих груп інтересів на державному рівні.

Аналізуючи можна зазначити, що функції, що здійснює Верховна Рада України, можна поділити на: законодавчі; номінаційні; контролюючі; фінансові.

До законодавчих повноважень Верховної Ради належить внесення змін до Конституції України в межах і в порядку, передбачених розділом XIII Конституції. При цьому зміни не можуть стосуватися скасування чи обмеження прав і свобод людини та громадянина і не можуть бути спрямованими на ліквідацію незалежності чи порушення територіальної цілісності України. Лише Верховна Рада України визначає засади внутрішньої та зовнішньої політики України; затверджує загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; усуває Президента України з поста в порядку імпичменту; розглядає і приймає рішення щодо схвалення програми діяльності Кабінету Міністрів України. Лише закони України регулюють питання прав і свобод людини та громадянина, громадянства, прав корінних народів і національних меншин, основ соціального захисту, правового статусу власності, територіального устрою України, судоустрою і судочинства; засади використання природних ресурсів, засади зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності; основи національної безпеки, організації Збройних сил і забезпечення громадського порядку; порядок направлення підрозділів Збройних сил України до інших держав; порядок допуску та умови перебування підрозділів Збройних сил інших держав на території України,

одиниці ваги, міри й часу; порядок використання і захисту державних символів.

Номінаційні функції Верховної Ради стосуються впливу на формування інших органів державної влади: призначення виборів Президента; призначення уряду, призначають та звільняють із посад голову Антимонопольного комітету України, голову Державного комітету телебачення та радіомовлення України, голову Фонду державного майна України; призначають на посади та звільняють за поданням Президента голову Служби безпеки України. Також депутати мають право призначати та звільняти за поданням Президента голову Національного банку України, а також половину складу Ради Національного банку України; призначати на посади та звільняти з посад половину складу Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення; призначати на посади та звільняти з посад членів ЦВК за поданням Президента; давати згоду на призначення на посаду та звільнення з посади Президентом України Генерального Прокурора України; призначати на посади та звільняти з посад третину складу Конституційного Суду України, обирати суддів безстроково.

Реалізація контролюючих функцій Верховної Ради передбачає здійснення контролю за діяльністю інших органів державної влади: здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів, розгляд питання про його відповідальність та ухвалення резолюції недовіри йому; висловлення недовіри Генеральному прокурору, що спричиняє його відставку з посади; ратифікація підписаних Президентом і Урядом міжнародних договорів та угод; проведення парламентських слухань та звернення із запитам до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Повноваження Верховної Ради у фінансовій галузі передбачають затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього; контроль за його виконанням, прийняття рішення щодо звіту про його виконання; затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про отримання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням. Винятково закони України встановлюють: систему оподаткування, податки і збори; засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; статус національної валюти та іноземних валют на території України; порядок утворення і погашення державного

внутрішнього та зовнішнього боргу, порядок випуску та обігу державних цінних паперів [8].

Ефективність роботи парламенту значною мірою визначається правовими засадами діяльності та функціонування законодавчого органу влади, політичних партій, депутатських фракцій, рівнем правової культури й політичною відповідальністю.

Згідно зі ст. 7 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861–VI організаційне, правове, наукове, документальне, інформаційне, експертно-аналітичне, матеріально-технічне та фінансове забезпечення діяльності Верховної Ради, її органів, народних депутатів, депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді здійснює Апарат Верховної Ради.

Структура Апарату Верховної Ради затверджується більшістю голосів народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради за поданням комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту.

Апарат Верховної Ради діє на основі Положення про Апарат Верховної Ради, яке затверджується постановою Верховної Ради. Положення про структурний підрозділ Апарату Верховної Ради затверджується Головою Верховної Ради України.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР комітет Верховної Ради України—орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій.

Комітет відповідальний перед Верховною Радою України і підзвітний їй. Діяльність комітетів координує Голова Верховної Ради України згідно з Конституцією України та в порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР комітети Верховної Ради України здійснюють такі функції: 1) законопроектну; 2) організаційну; 3) контрольну.

Аналізуючи статтю 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР контрольна функція комітетів полягає в: 1) аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесе-

них до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України; 2) участі за дорученням Верховної Ради України у проведенні «Дня Уряду України»; 3) контролі за виконанням Державного бюджету України в частині, що віднесена до предметів їх відання, для забезпечення доцільності, економності та ефективності використання державних коштів у порядку, встановленому законом; 4) організації та підготовці за дорученням Верховної Ради України парламентських слухань; 5) організації та підготовці слухань у комітетах; 6) підготовці та поданні на розгляд Верховної Ради України запитів до Президента України від комітету відповідно до положень пункту 34 частини першої статті 85 Конституції України; 7) взаємодії з Рахунковою палатою; 8) взаємодії з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини; 9) направленні матеріалів для відповідного реагування в межах, установлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам; 10) погодженні питань, проведенні консультацій щодо призначення на посади та звільнення з посад керівників відповідних державних органів, створенні і ліквідації спеціальних державних органів, що віднесені до предметів відання комітетів, та здійсненні інших погоджень і консультацій у випадках, передбачених законом.

Нормативно закріплені права і обов'язки комітетів Верховної Ради України при здійсненні законопроектної функції (ст. 15) вищезазначеного Закону, а саме комітет при здійсненні законопроектної функції має право: 1) розробляти з власної ініціативи проекти законів та інших актів Верховної Ради України з питань, що віднесені до предметів відання комітетів, з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради України членами комітету за його рішенням; 2) визначати завдання щодо розробки законопроектів чи їх структурних частин з питань, віднесених до предмета їх відання; 3) опубліковувати за своїм рішенням у засобах масової інформації проекти законів, розроблені відповідно до пункту 1 цієї статті, до внесення їх на розгляд Верховної Ради України; 4) вносити пропозиції і поправки під час розгляду на своєму засіданні проекту закону чи іншого акта Верховної Ради України; 5) створювати робочі групи і призначати їх керівників із числа членів комітету для підготовки проектів актів Верховної Ради України, питань, що обговорюються на засіданнях комітетів, проектів рішень, рекомендацій, висновків комітетів; 6) включати до складу робочої групи членів комітету, інших народних депутатів України, співробітників науково-дослідних інститутів і навчальних закладів, авторів проектів законодавчих актів

та інших фахівців за їх згодою; 7) залучати до роботи в робочих групах фахівців на контрактній основі з оплатою за рахунок коштів, передбачених у кошторисі видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України; 8) залучати до роботи в робочих групах посадових та службових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування за згодою керівника відповідного органу; 9) звертатися до державних органів, органів місцевого самоврядування, наукових установ і організацій, об'єднань громадян з проханням висловити пропозиції щодо проектів законів; 10) ініціювати укладання в межах коштів, передбачених у кошторисі видатків на здійснення повноважень Верховної Ради України, договорів з науковими установами, навчальними закладами та спеціалістами на науково-інформаційний пошук, розробку, доопрацювання та експертизу проектів законів.

Глава 3 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР закріплює права і обов'язки комітетів Верховної Ради України при здійсненні контрольної функції.

Згідно зі ст. 24 вищезазначеного Закону комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, здійснюють аналіз практики застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України, аналіз відповідності закону прийнятих ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасності їх прийняття.

За наслідками такого аналізу комітет вносить державним органам, органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам рекомендації щодо приведення у відповідність із законом підзаконного нормативно-правового акта. Рекомендації комітетів підлягають обов'язковому розгляду державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями. Про результати розгляду та вжиті заходи має бути повідомлено комітетам у встановлений законом строк, якщо відповідними рекомендаціями не встановлено більш пізній строк.

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР комітети мають право ухвалювати висновки і рекомендації, а також право виступу представника від комітету на пленарному засіданні при розгляді Верховною Радою України питання щодо: 1) програми діяльності Кабінету Міністрів України, звітів про виконання загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; 2) відповідальності Кабінету Міністрів України та прийняття

резолуції недовіри Кабінету Міністрів України; 3) затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням; 4) щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні; 5) висловлення недовіри Генеральному прокурору України, що має наслідком його відставку з посади; 6) дострокового припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Згідно зі ст. 27 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР регламентована контрольна діяльність комітетів у бюджетному процесі, а саме:

1) мають право на внесення пропозицій щодо основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період;

2) попередньо розглядають проект закону про Державний бюджет України на відповідний бюджетний період та не пізніше 1 жовтня року, що передує плановому, подають свої пропозиції щодо цього законопроекту до профільного комітету;

3) мають право на виступ свого представника в обговоренні питання при розгляді проекту закону про Державний бюджет України в першому читанні;

4) попередньо розглядають питання про виконання Державного бюджету України (включаючи висновки і пропозиції Рахункової палати щодо результатів контролю за дотриманням бюджетного законодавства) у частині, що віднесена до компетенції комітетів.

Відповідно до ст. 31 вищезазначеного Закону комітети у відносинах з Рахунковою палатою:

1) розглядають узагальнені відомості, одержані відповідно до Закону України «Про Рахункову палату»;

2) розробляють на підставі доповідей та інформацій (повідомлень) Рахункової палати пропозиції щодо удосконалення законодавчих актів України, готують висновки з питань, передбачених Законом України «Про Рахункову палату».

У разі встановлення комітетом порушення прав, свобод і інтересів людини та громадянина, інтересів держави, територіальної громади, що охороняються законом, комітет направляє такі матеріали для відповідного реагування в межах, встановлених законом, органам

Верховної Ради України, державним органам чи органам місцевого самоврядування.

На підставі Постанови Верховної Ради України від 25.12.2012 № 11–VII «Про комітети Верховної Ради України сьомого скликання» утворені комітети Верховної Ради України сьомого скликання у кількості 29 [9].

Відповідно з Додатком до Постанови Верховної Ради України від 25 грудня 2012 року № 11–VII визначені предмети відання комітетів Верховної Ради України сьомого скликання та Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

Предмети відання Комітету з питань бюджету: державна бюджетна політика та міжбюджетні відносини; державний бюджет України (включно з питаннями доходів, видатків бюджету, контролю за виконанням бюджету); бюджетний процес; державний внутрішній і зовнішній борг; проведення експертизи щодо впливу законопроектів, проектів інших актів на показники бюджету та відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини; діяльність державних фінансових органів; діяльність Рахункової палати.

Предмети відання Комітету з питань фінансів і банківської діяльності наступні: грошово-кредитна політика, банки та банківська діяльність, валютне регулювання, правовий режим цінних паперів, законодавче регулювання ринку цінних паперів, ринку фінансових послуг та фондового ринку, діяльність небанківських фінансових установ (та суб'єктів) страхової діяльності, функціонування фінансових ринків та запобігання відмиванню незаконних доходів.

Реалізуючи зазначені контрольні повноваження, комітет, за наслідками здійснюваного ним контролю, має давати фахову оцінку діяльності органу виконавчої влади, посадової особи, що має бути основою для оцінки їх діяльності та, при виявленні відхилень від приписів закону, — вжиття заходів впливу щодо їх усунення. Це забезпечить посилення ефективності контрольної діяльності комітетів парламенту за діяльністю органів виконавчої влади, сприятиме підвищенню результативності контрольної діяльності ВР України в цілому.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що здійснення Верховною Радою України функції контролю за діяльністю органів влади об'єктивно зумовлено органічним поєднанням принципу законності з принципом поділу влади, що передбачає підконтрольність виконавчої та судової влади органу законодавчої влади. Тим самим забезпечується подальший розвиток засад парламентаризму в Україні, а саме функціонування

парламентаризму є запорукою демократичного розвитку суспільства і держави.

Висновки і перспективи подальших розробок: Враховуючи сучасне нестабільне положення Верховної Ради України в системі державних органів України, особливої актуальності набувають форми здійснення діяльності комітетами Верховної Ради України в забезпеченні функціонування законодавчого органу влади на шляху становлення парламентаризму. Обґрунтовано, що наявність правових механізмів забезпечення форм діяльності комітетами вітчизняного парламенту є однією з наявних проблем, яке б зіграло важливу роль у стабілізації політичного та економічного життя країни.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
2. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992 року N 2790-XII. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. № 1861-VI. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
4. Закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
5. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
6. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 № 4061-VI.- Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
7. Положення про Апарат Верховної Ради України, затвердженого Розпорядженням від 25.08.2011 № 769. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
8. Політологія: навч. посіб. / [М. П. Гетьманчук та ін.]; за заг. ред. д-ра іст. наук, проф. М. П. Гетьманчука. — К.:Знання, 2011. — 415 с.
9. Постанова Верховної Ради України «Про комітети Верховної Ради України сьомого скликання» від 25.12.2012 № 11-VII. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.

Стаття надійшла до редакції 13.05.2014 р.

Баскакова Ю. В. Формы деятельности комитетов Верховной Рады Украины по обеспечению функционирования парламента

Рассматриваются особенности форм осуществления деятельности комитетами Верховной Рады Украины в обеспечении функционирования законодательного органа власти на пути становления парламентаризма.

Ключевые слова: *парламентский процесс, субъекты законодательной инициативы, законодательный органы власти, парламентская деятельность, парламентский контроль, нормативно—правовое определение, гражданское общество.*

Baskakova Y. Form of providing action the committees of Verhovna Rada Ukraine in function of parliament

Discusses the features of the form of providing action the committees of Verhovna Rada Ukraine in function of legislative authority in the sphere of parliament affairs in Ukraine.

Keywords: *parliamentary process, the subjects of legislative initiative, legislative authority, parliamentary activity, parliamentary oversight, regulatory definition of civil society.*